

den skulde lovgive om den ydre Begrænsning af Folketirken, som allsaa skulde være andet end en aldeles simpel raadgivende Forsamling for Kultusministeren personlig, den er vi, vi ere her, og vi mangle virkelig ikke det geistlige Element (Nei!), vi have det idetmindste i et ønskeligt og passende Maal (En Stemme: Ja to Gange!), og den anden Kirkeforsamling bør vi ikke give Penge til i den Form, thi derved give vi den en urigtig Betydning. Vi maa vel lægge Mærke til, hvad der er blevet sagt os idag: Bogter Eder for at komme i Strid med de traditionelle aandelige Myndigheder i Staten; men nu vil jeg spørge det ærede Thing: Naar nu virkelig en saadan aandelig Kirkeforsamling, som dog vistnok vilde forlange at passere for en Legemliggjørelse af disse aandelige Myndigheder, var bleven holdt, og var kommen tilrette om hvad den vilde og maatte have, for at Folketirken kunde bestaae som den burde, og vi saa ligeoverfor en Erklæring af den Ari, som frem med en modsat Erklæring, havde vi da ikke derved affødtkommet denne store Strid, hvor Kræfterne saa voldsomt skulde træde imod hinanden, og Statens Opløsning komme frem, og havde vi ikke derved udsat os for, at den, som saae det, sagde: ligeoverfor en Tilkendegivelse af en saadan Samling, der maa betragtes som havende optaget i sig det kirkelige Væsen, vove disse borgerlige Lovgivere at gjøre Indsigelse og Forandring? Derfor er det netop, at vi, før vi komme til en Kirkeforsamling, hvis vi iøvrigt nogenstunde komme til en saadan, maae være færdige, ikke alene med dette Lovgivningsværk, men ogsaa med det, der skal begrænse Folketirken, saa jeg troer, at den Grund, som skulde hentes deraf, at Folketirken først skulde have sin Begrænsning, før vi løste disse andre Vanskeligheder, der i Grunden ligge aldeles udenfor, aldeles ved Siden af, den skulde føre os til det Modsatte; skulde der være noget, som skulde bringe os til at gaae hurtigt frem med denne Sag, saa skulde det være for at have den fra Haanden, for at have den fyldestgjørende afgjort, før vi komme til at indlade os med Folketirken, thi ellers vilde det let komme til at faae Udseende af, som om Folketirken paany stræbte at erobre et Gebeet, som den havde tabt. Man spørger:

Svorledes vil Forholdet være mellem Grundlovens Ord og Folkets Bevidsthed? Den ærede Minister sagde, han troede, at Grundlovens Ord, isald de bleve udviklede paa denne Maade, vilde staae i Strid og være i Uoverensstemmelse med Folkets Bevidsthed, men jeg gad dog vide, om vi, saalænge vi endnu ikke nærmere have afveiet vore Kræfter til at bringe Loven i alle dens Enkeltheder til at fyldestgjøre os, vide, om den svarer til Folkets Bevidsthed eller ei. Den ærede Minister har henviist til, at det havde været saa lidt behandlet i Pressen, men deraf vil jeg gjøre en ganske anden Slutning, det er, fordi det forekommer Enhver saa simpelt og saa naturligt, at der var Intet derom at skrive (Nei!). Pressen har talt nok imod Tvangsdaab, mod Vand og Brøds Straf for at forbedre de anabaptiske Sjæle (Hør!), der har været talt og skrevet nok derimod, og denne Talen og Skriften er forstummet, fordi man troede paa Afgjørelsen heri; det er først, naar man faaer at see, at denne Afgjørelse ikke er der, at denne Skriften og Talen og Misforvøielse igjen vil komme frem (Hør!), men maae vi da ikke glæde os over, at saa vanskelige og saa truende Materier ikke have givet Anledning til Tvivl, maae vi ikke glæde os over, at de, som paa ingen Maade have været tilfredse med deres Stilling, have vidst at nedtrykke deres Misforvøielse i deres indre Sjæl og at vente paa, at det Ord, som findes i Grundloven, og som er lydt fra Ministerens Mund, skal blive indfriet. Det er en underlig Kæbsgang vi gaae. Man siger til os: I skulle vente, det skal nok komme, Grundloven giver Eder Sikkerhed derpaa; men naar man saa kommer og forlanger, eller naar man selv bringer sine Bæver tilforv, for at faae de givne Ord indfrie, saa siger man: Nei, prøve dem ville vi ikke, give os af med dem ville vi ikke, thi der har ikke være skrevet nok, der har ikke været Utaalmodighed nok. Man klager over, og den Klage giver jeg fuldt Medhold, at der staaer saadanne theoretiske Sætninger i Grundloven, som kunne give Anledning til, megen Fortolkning, men hvem er Skyld i, at de ikke i dette Dieblis have faaet en practisk Løsning? Og deraf den ærede Mini-